

05.05.2025
KSL/159/03.08.01.06/2022

Kyyjärven kunta
kirjaamo@kyyjarvi.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 1.4.2025

LAUSUNTO KYJJÄRVEN KAUNISKANKAAN TUULI- JA AURINKOVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN EHDOTUKSESTA

Kyyjärven kunta on pyytänyt lausuntoa Kauniskankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston osayleiskaavan ehdotuksesta 2.5.2025 mennessä. Keski-Suomen liitto on saanut lisäaikaa lausunnon toimittamiselle 5.5. saakka. Keski-Suomen liitto antaa lausunnon julkisesti nähtävillä olevan aineiston perusteella.

Kauniskankaan tuulivoimaosayleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa enintään seitsemän, kokonaiskorkeudeltaan 288 m tuulivoimalan rakentaminen. Lisäksi osayleiskaavassa on osoitettu selvitysaluemerkinnot yhteensä enintään 335–380 hehtaarin suuruiselle aurinkovoimala-alueelle sekä teollisuustoiminnoille, joille on suunniteltu datakeskustoimintaa. Suunnitteilla olevat tuulivoimalat ovat teholtaan enintään 7–10 MW ja kokonaisteho on noin 49–70 MW. Valtakunnan verkkoon liittyminen tapahtuu noin 12 km:n päässä Alajärven Möksyn sähköasemalla. Selvitysalueiden osalta maankäyttöratkaisu ja vaikutusarviot tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Kauniskankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen YVA-lain mukainen arviointi on toteutettu kaavahankkeen yhteydessä ja kaavoituksessa on hyödynnetty YVA-arviointia. Yhteysviranomainen on antanut YVA-selvityksestä perustellun päätelmän 16.1.2024. Perustellun päätelmän johtopäätösten ja kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella Kauniskankaan hanketta ja sen ympäristövaikutusten arviointia on tarkennettu tutkimalla ensin 8 voimalan (VE4) ja sen jälkeen kaavaehdotuksen mukainen 7 voimalan kokonaisuus (VE5), sekä aurinkovoima- ja datakeskustoiminnot. Kaavaselostuksen mukaan kaavaehdotus on laadittu ympäristövaikutusten arviointimenettelyn täydennyksen ja Natura-arvioinnin täydennyksen 2025 jälkeen ja pohjautuu vaihtoehtoon, jossa on vähennetty tuulivoimaloiden lukumäärää seitsemään ja laajennettu aurinkovoiman selvitysalueita. Täten osayleiskaavan vaikutusten arviointeja on päivitetty vastaamaan tarkentunutta hankekokoa.

Keski-Suomen maakuntakaavat on esitetty yleiskaavoituksen lähtökohtana. Maakuntakaava 2040 on hyväksytty 8.12.2023, määrätty tulemaan voimaan 23.2.2024 ja voimaantulosta on kuulutettu 19.3.2024. Hämeenlinnan hallinto-oikeus on päätöksessään 2.12.2024 hylännyt kaavasta tehdyt valitukset ja todennut kaavan lainmukaiseksi. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen on jätetty yksi valituslupapyyntö ja asian käsittely KHO:ssa on kesken. Voimassa olevassa Maakuntakaavassa 2040 on osoitettu yhteensä 19 seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueita (vähintään 10 voimalan kokonaisuudet) osa-alueen erityisominaisuutta osoittavalla merkinnällä tv, tuulivoimatuotantoon soveltuva alue. Maakuntakaavassa 2040 ei ole tv-merkintää Kauniskankaan kohdalla. Kaavaehdotuksen mukainen 7 voimalan hanke jää alle maakuntakaavassa määritetyn seudullisen tason.

Kaavaehdotuksen maisemavaikutusten arvioinnin mukaan Kauniskankaan hankkeen 6 km etäisyysvyöhyke on päällekkäinen useamman vireillä tai jo toiminnassa olevan tuulivoima-

alueen 6 km etäisyysvyöhykkeen kanssa (kuva 3-16). Arvioinnin mukaan kaavaehdotuksen mukaisen hankkeen merkittävimmät vaikutukset ja myös arvioidut yhteisvaikutukset kohdentuvat Saarisuon-Valleussuon soidensuojelualueelle, mutta vaikutuksia kohdentuu myös Kyyjärven vesistöön, Pölkin maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä mm. lähivaikutusalueen asutusympäristöihin. Lisäksi kiinnitetään huomiota vaikutuksiin erityisesti kaava-alueen muinaismuistoihin.

Lainvoimaisen Keski-Suomen maakuntakaavan kulttuuriympäristö-määräys ohjaa ottamaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tunnetut muinaisjäännökset ja maakunnallisesti merkittävät rakennetun kulttuuriympäristön kohteet sekä arvokkaat perinnemaisemat sekä tarkistamaan ajantasaisen tiedon museoviranomaiselta ja perinnemaisemien osalta toimivaltaiselta viranomaiselta.

Maakuntakaavan 2040 Natura-arvioinnissa on esitetty laajoja erämaisia elinalueita vaativien lajien Natura-alueiden suojeluperustelajien (USP ja metsäpeura) riskialueet tuulivoimahankkeiden sijoittamiselle ja toteuttamiselle. Näille vyöhykkeille sijoittuvat Natura-alueet ympäristöineen muodostavat verkoston, joilla kyseisten lajien säilyminen pitäisi pystyä turvaamaan. Riskivyöhykkeet on muodostettu esiintymis- ja elinympäristötietojen perusteella, jotka on tarkemmin kuvattu vain viranomaiskäyttöön olevassa raportissa ja kuvassa. Arvioinnin julkisessa versiossa rajauksia on karkeistettu. Kauniskankaan kaava-alue sijoittuu osin alueelle, jolla yhteisvaikutukset on huomioitava erityisesti ja osin suuren riskin alueelle (Keski-Suomen maakuntakaavaluonnoksen 2040 Natura-arviointi 2022-23, julkinen versio, Kuva 17).

Kauniskankaan tuulivoimaosayleiskaavaehdotuksen pohjana olevan hankevaihtoehdon VE5 osalta on tehty 27.2.2025 päivätty Natura-arvioinnin päivitys, jossa Kauniskankaan tuuli- ja aurinkovoimapuiston vaikutukset Pohjoisnevan (FI0800012) suojeluperusteiseen metsäpeuraan ja Saarisuo-Valleussuo-Löytösuo-Hirvilammen (FI0900043) suojeluperusteiseen salassa pidettävään lajiin on arvioitu päivitetyin vaihtoehdon VE5 hankesuunnitelman mukaan. Voimalapaikkoja on vähennetty kahdeksasta seitsemään voimalaan ja aurinkovoima-alueen kokoa on supistettu ja siihen jätettyä kulkuaukkoa on levennetty 300 metrillä yhteensä 500 metrin levyiseksi. Salassa pidettävään lajiin kohdistuvien vaikutusten lieventämiseksi voimalapaikkoja on poistettu ja siirretty pois lajin ydinreviiriltä. Natura-arvioinnin yhteenvedon mukaan Kauniskankaan tuuli- ja aurinkovoimahankkeen vaihtoehto VE5 lievennystoimenpiteillä ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikennä vaikutuksen kohteena olevien Natura-alueiden eheyttä.

Natura-arvioinnin ja kaavaehdotuksessa esitettyjen lievennysten riittävyyden erityisesti luontovaikutusten osalta arvioivat luonnonsuojeluviranomaiset ELY-keskukset ja Metsähallitus.

Kauniskankaan osayleiskaavan vaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida lainvoimaisen Keski-Suomen maakuntakaavan merkintöjen ja määräysten ohjausvaikutuksen lisäksi myös Maakuntakaavan 2040 päivitetty koko maakuntaa koskeva 2040 Uusiutuva energia -määräys. Määräys mm. ohjaa tuulivoiman ja siihen liittyvän sähkönsiirron yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ottamaan huomioon vaikutukset asutukseen, liikenneväyliin, maisemaan, kulttuuriperintöön, virkistykseen, elinkeinoihin, luontoon, pinta- ja pohjavesiin ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset sekä vaikutukset ilmastoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Kaavaselostuksessa ja selvityksissä on huomioitu maakunnallinen tavoite hiilineutraaliudesta vuonna 2030 ja Kauniskankaan tuulivoimaosayleiskaavan merkitys tämän hiilineutraaliustavoitteen edistämisessä. Hiilineutraali Keski-Suomi 2030-tiekarttaa päivitetään parhaillaan. Tavoitteena on pysäyttää luontokato ja saavuttaa hiilineutraalius Keski-Suomen strategian mukaisesti vuoteen 2030 mennessä.

Lausunnon on valmistellut Liisa Bergius, liisa.bergius@keskisuomi.fi, p. 0405902296.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.